

11 iulie 2012

Nr. 315

A V I Z

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225-XV din 30 mai 2003
(nr.1498 din 29.06.2012)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225-XV din 30 mai 2003, conform art.54 din Regulamentul Parlamentului și expune următoarele considerente.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a unui grup de deputați în Parlament, fiind în corespundere cu art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit notei informative, scopul proiectului de lege este înlăturarea monopolului avocaților referitor la reprezentarea în instanțele de judecată, prin care a fost limitat dreptul persoanei de a fi asistată în instanța de judecată de alte persoane decât avocații, odată cu intrarea în vigoare (1 ianuarie 2012) a modificărilor la Codul de procedură civilă operate prin Legea nr.102 din 28.05.2010 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

3. Este de menționat, că la 28 mai 2010, Parlamentul a adoptat Legea nr.102 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care a operat modificări și completări în Legea cu privire la avocatură nr.1260-XV din 19 iulie 2002 și Codul de procedură civilă.

Urmare a acestor modificări și completări, începînd cu 1 ianuarie 2012, a fost exclus dreptul altor juriști profesioniști de a acorda servicii de reprezentare în instanța de judecată.

Relevante în acest sens, sunt concluziile Curții Constituționale expuse în Hotărîrea nr.3 din 10.02.2011, prin care au fost suspendate controlului constituționalității unele prevederi din Legea nr.102/2010.

Astfel, Curtea a reiterat că *„instituirea restricțiilor asupra reprezentării judiciare nu contravine normelor constituționale și celor internaționale, precum și regulilor generale ale unei societăți democratice, pentru următoarele motive.*

Constituția (art.26 alin.(3) prevede că în tot cursul procesului părțile au dreptul la asistența unui avocat, înțelegînd prin aceasta o persoană care are calitatea de avocat, dobîndită în condițiile prevăzute de lege. Această prevedere este o puternică

garanție, care previne desfășurarea unor activități de asistență juridică de către persoane necalificate, nesupuse controlului profesional.

Prevederile prin care se exclude dreptul altor juriști profesioniști de a acorda servicii de reprezentare în instanța de judecată nu restrâng dreptul cetățeanului, conferit prin art.26 alin.(2) din Constituție, de a reacționa independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale și de a alege modalitatea și mijloacele de reprezentare, stabilite prin lege.

Deși în realitate în cauzele civile reprezentanții neavocați ai persoanelor fizice și juridice exercită atribuții specifice avocatului, activitatea lor nu este subordonată unor exigențe etice sau profesionale, ceea ce subminează obligația pozitivă a statului de a asigura asistența juridică calificată în procedurile judiciare.

Noile amendamente privind reprezentarea judiciară răspund unor rațiuni de natură obiectivă, având drept scop de a face ordine într-un domeniu de importanță majoră pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, de a anihila deficiențele în acordarea asistenței juridice în cauze civile prin excluderea din acest proces a persoanelor, care în activitatea lor nu se conduc de standardele deontologice și profesionale pe care în mod normal le implică avocatura.

Astfel, Curtea consideră nefondate argumentele autorilor sesizării privind instituirea prin aceste norme a "monopolului avocaților asupra prestării serviciilor juridice" și discriminării neavocaților".

4. Proiectul de lege urmează a fi avizat de către Guvern, în conformitate cu prevederile art.58 din Regulamentul Parlamentului, care statuează că, proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare.

5. Urmare a propunerilor de modificare și completare a Codului de procedură civilă, este necesar de revizuit și alte acte legislative (ex: art.8 alin.(2) Legea cu privire la avocatură nr.1260-XV din 19 iulie 2002). În acest sens, art.47 alin.(7) din Regulamentul Parlamentului și art.23 alin.(2) lit.f) din Legea privind actele legislative, statuează că dacă pentru executarea actului legislativ care se adoptă este necesară elaborarea altor acte legislative sau normative, se anexează lista acestora și/sau, după caz, și proiectele lor.

6. Totodată, potrivit art.4 alin.(3) din Legea privind actele legislative, la elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ, este necesar de respectat principiul stabilității normelor juridice.

7. La dispoziția articolului unic nu este indicată corect sursa publicării Codului de procedură civilă. Astfel, sursa publicării trebuie expusă în următoarea redacție: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.111-115, art.451)".

Reieșind din cele menționate, asupra oportunității adoptării acestui proiect de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședința plenară.